

സൂറ-17

അൽ ഇസ്രാഅ്

47. നിന്നെ ചെവി പാർക്കുമ്പോൾ യഥാർഥത്തിൽ ലവർ കേൾക്കുന്നതെന്നാണെന്നും തമ്മിൽ കൂശുകൂശിക്കുന്നതും, അതായത് 'നിങ്ങൾ പിൻപറ്റുന്നത് ആഭിമാനമേ മനുഷ്യനെ മാത്രമാകുന്നു' എന്നു ധിക്കാരികൾ പറയുന്നതും നാം നന്നായി അറിയുന്നുണ്ട്.

تَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا

﴿٤٧﴾

48. നോക്കുക: എന്തൊക്കെയാണവർ നിന്നെ കുറിച്ചു പറയുന്നത്! അവർ തീരെ വഴിതെറ്റിപ്പോയിരിക്കുന്നു. ഒരു വാദത്തിലും ഉറച്ചു നിൽക്കാൻ അവർക്കു സാധിക്കുന്നില്ല.

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا

﴿٤٨﴾

49. അവർ ചോദിക്കുന്നു: ഞങ്ങൾ കേവലം അസ്ഥി കളും മണ്ണു മാ യി ത്തീർന്നാൽ പിന്നെയും പുതിയ സൃഷ്ടിയായി ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുമെന്നോ?!

وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظْمًا وَّرُفَاتًا أَعِنَّا لَمُبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا

﴿٤٩﴾

50. പ്രവാചകൻ അവരോടു പറയുക: നിങ്ങൾ ശിലകളായിക്കൊള്ളൂ. അല്ലെങ്കിൽ ലോഹമായിക്കൊള്ളൂ.

﴿٥٠﴾ قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا

51. അല്ലെങ്കിൽ ജീവധാരണം അതിനേക്കാൾ അസാധ്യമായതായി നിങ്ങൾക്കു തോന്നുന്ന മറ്റൊന്നിലും സൃഷ്ടിയായിക്കൊള്ളൂ; എന്നാലും ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുന്നതാകുന്നു. അപ്പോൾ തീർച്ചയായും അവർ ചോദിക്കും: ആരാണ് ഞങ്ങളെ ജീവിതത്തിലേക്ക് മടക്കുക? പറയുക: നിങ്ങളെ ആദ്യവട്ടം സൃഷ്ടിച്ചതാരാണോ അവൻ തന്നെ. അവർ നിന്റെ നേരെ തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് പിന്നെയും ചോദിക്കും: ഓഹോ! എപ്പോഴാണതുണ്ടാവുക?! പറയുക: അടുത്തു തന്നെ ഉണ്ടായേക്കാം.

أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَرِيبًا

﴿٥١﴾

നാം നന്നായി അറിയുന്നു(ന്നുണ്ട്)നവനാകുന്നു = تَحْنُ أَعْلَمُ
അവർ കേൾക്കുന്നതെന്നോ അത് (യഥാർഥത്തിൽ അവർ കേൾക്കുന്നതെന്നാണെന്നും) = بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ
അവർ നിന്നെ ചെവിപാർക്കുമ്പോൾ, ശ്രദ്ധിക്കുമ്പോൾ = إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ

അവർ രഹസ്യഭാഷണം ചെയ്യുന്നത്, ഗൂഢാലോചന ചെയ്യുന്നത്(കുശുകുശുക്കുന്നതും) = وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ
 നിങ്ങൾ പിൻപറ്റുന്നില്ല(നത്) = إِن تَتَّبِعُونَ (അതായത്) ധിക്കാരികൾ പറയുന്നത് = اِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ
 നീ നോക്കുക = أَنْظُرْ ഒരു ആഭിചാരമേറ്റ മനുഷ്യനെയല്ലാതെ (മനുഷ്യനെ മാത്രമാകുന്നു) = اِلَّا رَجُلًا مَّشْحُورًا
 എങ്ങനെ അവർ നിനക്ക് ഉദാഹരണങ്ങൾ ചമക്കുന്നു = كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ
 (എന്തൊക്കെയാണവർ നിന്നെക്കുറിച്ചുപറയുന്നത്)
 (ഉറച്ചു നിൽക്കാൻ) അവർക്ക് സാധിക്കുന്നില്ല = فَلا يَسْتَطِيعُونَ അവർ(തീരെ) വഴിതെറ്റിപ്പോയിരിക്കുന്നു = فَضَلُّوا
 അവർ പറഞ്ഞു(ചോദിക്കുന്നു) = وَقَالُوا (സൻ)മാർഗം, ഒരു വഴിയിലും(വാദത്തിലും) = سَبِيلًا
 അസ്ഥികൾ = عِظْمًا ഞങ്ങൾ ആയാ(യിത്തീർന്നാൽ) = أَءِذَا كُنَّا
 ജീർണാവശിഷ്ടം, ചിതറിയ പൊട്ടും പൊടിയും(മണ്ണ്) = وَرَفْنًا
 പുതിയ സൃഷ്ടിയായിട്ട് = خَلْقًا جَدِيدًا ഞങ്ങൾ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടു(മെന്നോ)ന്നവരാനോ? = أَمْ إِنَّا لَمُبْعُوثُونَ
 ശിലകൾ = حِجَارَةً നിങ്ങൾ ആയിക്കൊള്ളു = كُونُوا (പ്രവാചകൻ അവരോടു) പറയുക = فُلْ
 അല്ലെങ്കിൽ (മറ്റൊന്നെങ്കിലും) സൃഷ്ടി = أَوْ خَلْقًا അല്ലെങ്കിൽ ഇരുമ്പ്, ലോഹം = أَوْ حَدِيدًا
 നിങ്ങളുടെ മാറുകളിൽ വലുതാകുന്നതിൽപെട്ടു = مِمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ
 (ജീവധാരണം അതിനെക്കാൾ അസാധ്യമായതായി നിങ്ങൾക്കു തോന്നുന്ന)
 അപ്പോൾ അവർ തീർച്ചയായും പറയും(ചോദിക്കും) = فَسَيَقُولُونَ
 നീ പറയുക = فُلْ ആരാണ് ഞങ്ങളെ (ജീവിതത്തിലേക്കു) മടക്കുക = مَن يُعِيدُنَا
 ആദ്യവട്ടം = أَوَّلَ مَرَّةٍ നിങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചതാരാണോ അവൻ തന്നെ = الَّذِي فَطَرَكُمْ
 അവരുടെ തലകൾ = رُءُوسُهُمْ അവൻ നിന്റെ നേരെ ആട്ടി ആട്ടും(ട്രിക്കൊണ്ട്) = فَسَيُغَضُّونَ إِلَيْكَ
 എപ്പോഴാണ് അത് (ഉണ്ടാവുക) = مَتَى هُوَ അവർ ചോദിക്കുകയും ചെയ്യും = وَيَقُولُونَ
 അടുത്തതായിട്ട് = قَرِيبًا അത് ഉണ്ടായേക്കാം = عَسَىٰ أَن يَكُونَ نീ പറയുക = فُلْ

47. വാസ്തവത്തിൽ അവർ ഖുർആൻ ശ്രദ്ധിച്ചുകേൾക്കുന്നുണ്ട്. അതുപക്ഷേ, അതിലെ സത്യജ്ഞാനങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളാനും ജീവിതത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്താനുമല്ല. ഖുർആനിലെ വിമർശിക്കാനും അതിനെതിരെ ജനങ്ങളിൽ തെറ്റുദ്ധാരണപരത്താനും പറ്റിയ വല്ല പരാമർശവും ലഭിക്കുമോ എന്നു നോക്കാനാണവർ ഖുർആൻ കേൾക്കുന്നത്! ഈ സംഗതി സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പറയുകയാണ്. നിങ്ങൾ ഖുർആൻ കേൾക്കുന്നുണ്ടെന്നും എന്തുദേശ്യത്തോടെയാണ് കേൾക്കുന്നതെന്നും അല്ലാഹുവിന് നല്ലവണ്ണമറിയാം. സത്യവിശ്വാസികളെ ഖുർആനിൽനിന്നകറ്റുന്നതിനുവേണ്ടി, 'നിങ്ങൾ പിൻപറ്റുന്ന മനുഷ്യൻ പ്രവാചകനോ ജ്ഞാനിയോ പുണ്യാത്മാവോ ഒന്നുമല്ല, ഒരാഭിചാരബാധിതൻ മാത്രമാകുന്നു' എന്ന് കുശുകുശുക്കുന്നതും അല്ലാഹു അറിയുന്നുണ്ട്. 'നജ്വാ' നജിയുടെ ബഹുവചനമാകാം. നജിയ്ക്ക് രഹസ്യഭാഷകൻ, കുശുകുശുപ്പുകാരൻ ആണ്. നാജാ (രഹസ്യം പറഞ്ഞു) യുടെ ക്രിയ മൂലം - مصلر (രഹസ്യം പറയൽ) ഉം ആവാം. രണ്ടായാലും ഇവിടെ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് വർത്തമാനക്രിയ (أذعمهم يتحاور) യുടെ അർത്ഥത്തിലാണ്.

48. മുൻസൂക്തങ്ങളിൽ ഖുറൈശികളുടെ ബഹുദൈവവിശ്വാസത്തെയും ഖുർആൻ നിഷേധത്തെയും വിമർശിച്ചശേഷം പ്രവാചകത്വത്തോടും പ്രവാചകനോടുമുള്ള നിഷേധാത്മക സമീപനത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യം തുറന്നുകാണിക്കുകയാണ് ഈ

സൂക്തം. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ -അവർ നിനക്ക് ഉദാഹരണങ്ങൾ ചമച്ചു-എന്ന വാക്യത്തിന്റെ താൽപര്യം അവർ പ്രവാചകനെതിരെ ഉന്നയിച്ച വ്യത്യസ്തമായ വിലയിരുത്തലുകളും ആരോപണങ്ങളുമാണ്. സുറഃ അൽഹൂർഖാൻ 4-9 സൂക്തങ്ങൾ ഈ ആരോപണങ്ങളിൽ പലതും ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവിടെ വചനതാൽപര്യമിതാണ്. നിന്നെയും ഖുർആനെയും നിഷേധിക്കാൻ പര്യാപ്തമായ ഒരു ന്യായവും കണ്ടെത്താനാവാതെ ഉഴലുകയാണിരിക്കൂട്ടർ. വിശ്വസിക്കാൻ സമ്മതമല്ല, നിഷേധിക്കാൻ ന്യായവുമില്ല എന്നതാണവരുടെ അവസ്ഥ. നിന്റെ വായിൽനിന്നുതിരുന്നതെന്തും ഉടനെ തള്ളിപ്പറയാൻ അവരുടെ ഹൃദയം തുടിക്കുകയാണ്. അതിനാൽ ഓരോരുത്തരും വായിൽവരുന്നതെന്തോ അതു തട്ടിവിടുകയാണ്. ചിലർ ജ്യോത്സനാണ്. ചിലർ ആഭിചാരകനാണ്. ആഭിചാരം ബാധിച്ചവനെയാണ് ചിലർ പറയുന്നത്. ചിലരുടെ നോട്ടത്തിൽ നീ ജിന്നുബാധിച്ചവനാണ്. ചിലർക്ക് ഭ്രാന്തൻ, ചിലർക്ക് കവി... ഏതെങ്കിലും ഒരു വാദത്തിൽ ഏകോപിക്കാനോ ഉറച്ചുനിൽക്കാനോ അവർക്ക് കഴിയുന്നില്ല. ഈ ഭിന്നതയും അസ്ഥിരതയും തന്നെ ഇക്കൂട്ടർ യാഥാർത്ഥ്യത്തിൽനിന്ന് വ്യതിചലിച്ച് ന്യായത്തിന്റെയോ പ്രമാണത്തിന്റെയോ പിൻബലമില്ലാതെ അടിസ്ഥാനരഹിതമായ ഊഹങ്ങൾ ജൽപിക്കുകയാണെന്നതിന്റെ വ്യക്തമായ തെളിവുകൊടുക്കുന്നു. فَلا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ക്ക് ഇനിയവർ സന്മാർഗം പ്രാപിക്കുകയില്ല എന്നും ഭാഷാത്തരമുണ്ട്. അതായത് പലവക ഊഹ

ങ്ങൾക്ക് പിന്നാലെ നടന്ന് വഴിപിഴച്ച് ബഹുദൂരം പോയവർക്ക് ഇനി സന്മാർഗ്ഗലബ്ധി അസാധ്യമാണ്. വാക്യത്തിലെ പദങ്ങൾ ഈയർഥത്തെയും ശരിവെക്കുന്നുവെങ്കിലും സന്ദർഭം ബലപ്പെടുത്തുന്നത് തർജ്ജമയിൽ കൊടുത്ത അർഥമാണ്.

49. പരലോകത്തെയും മരണാനന്തര ജീവിതത്തെയും നിഷേധിക്കാൻ അവിശ്വാസികൾ ഉന്നയിക്കുന്ന ന്യായം ഉദ്ധരിച്ച് ഖണ്ഡിക്കുകയാണ് ഇവിടം മുതൽ 52-ാം സൂക്തം വരെ. **قَالَ** എന്ന വാക്കിനെ **وَا** കൊണ്ട് സമാസിച്ചിരിക്കുന്നത് 47-ാം സൂക്തത്തിലെ **اِذْ يَقُولُ الْمُبْلُغُونَ** യോടാവാം. 42-ാം സൂക്തത്തിലെ **فَلَوْ كَانُوا مَعَنَا لَأَنزَلْنَاهُمْ سُلُوسًا** എന്ന വാക്യത്തോടു മാവാം. നൂറുമ്പിപ്പൊടിഞ്ഞു, നൂറുങ്ങിപ്പോയി എന്ന അർഥത്തിലുള്ള **فَر** യിൽ നിന്നുള്ളതാണ് **فَرَّ**. നൂറുമ്പിപ്പൊടിഞ്ഞത്, നൂറുങ്ങിച്ചിതറിയത് എന്നർഥം. നശിച്ചു മണ്ണായതിനും **فَرَّ** എന്നുപറയും. ഇവിടെ അതാണുദ്ദേശ്യം. സുരഃ അൽവാഖി അയിൽ അവിശ്വാസികളുടെ പരലോകനിഷേധം ഉദ്ധരിക്കുന്നത് **أَيُّدًا مِمَّنَّا وَكُتَّابًا وَعِظْمًا** **أَعْيُنًا لَمَّعُوْنَ** (ഞങ്ങൾ മരിച്ച മണ്ണും അസ്ഥികളുമാവാൽ പിന്നെയും ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുമെന്നോ-56:47) എന്നാണ്. മരണാനന്തര ജീവിതത്തിന്റെ നിഷേധം ചോദ്യരൂപത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതും ചോദ്യ സൂചകമായ **أ** ശബ്ദം വാക്യത്തിന്റെ രണ്ടു ഖണ്ഡങ്ങളിൽ ആവർത്തിച്ചതും അറബിഭാഷയുടെ സാധാരണ ശൈലിയിൽ തുടക്കത്തിൽ പറയേണ്ട ഭാഗം ഒടുവിൽ പറഞ്ഞതും നിഷേധിക്കപ്പെടുന്ന സംഗതി അസംഭവ്യമാണെന്ന ആശയത്തിന് ഊന്നൽ നൽകാനാണ്. **أَلْمَالِ عِظْمًا وَرَفْرَفًا** എന്നാണ് സാധാരണ ശൈലി.

വുർആന്റെ അവതരണകാലത്തെ പരലോകനിഷേധികൾ ഉന്നയിച്ചിരുന്ന ഈ ന്യായം തന്നെയാണ് ഇക്കാലത്തും ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. മരണത്തോടെ മനുഷ്യൻ നശിച്ച് ഇല്ലായ്മയിൽ ലയിക്കുന്നുവെന്നത് അനുഭവജ്ഞാനമാണ്. ഈ ലോകത്ത് കോടാനുകോടി മനുഷ്യർ മരിച്ചു മണ്ണുടഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആരും പുനർജീവിച്ചുവന്നിട്ടില്ല. വരാനൊട്ടു സാധ്യവുമല്ല. കാരണം, മരിച്ചവരുടെ ശരീരം അതിവേഗം ജീർണിച്ചു മണ്ണിൽ ചേരുന്നു. അസ്ഥികൾ കുറച്ചുകാലം നിലനിൽക്കുമെങ്കിലും കാലക്രമത്തിൽ അതും നൂറുമ്പിപ്പൊടിഞ്ഞ് മണ്ണായിത്തീരുന്നു. ഇങ്ങനെ പൂർണമായും മണ്ണായിത്തീരുന്ന ശേഷം അവൻ അസ്ഥിയും മാംസവും ചോരയും നീരും കണ്ണും കാതും ഹൃദയവും ബുദ്ധിയുമെല്ലാമുള്ള മനുഷ്യനായി വീണ്ടും ഉയിർത്തെഴുന്നേൽക്കുക തികച്ചും അസംഭവ്യമാണ്.

50-51. നിഷേധികളുടെ വാദത്തിന് അല്ലാഹു നൽകുന്ന മറുപടിയായി സൂക്തങ്ങൾ: ഭൗതിക പദാർഥങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പരിമിതമായ അനുഭവജ്ഞാനത്തെ മാത്രം ആധാരമാക്കിയാണ് നിങ്ങൾ സംസാരിക്കുന്നത്. പദാർഥങ്ങളിലൊളിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന അതീന്ദ്രിയ യാഥാർഥ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചോ, പദാർഥങ്ങളുടെ ആദികാരണത്തെക്കുറിച്ചോ ചിന്തിക്കുന്നില്ല. അഥവാ അതീന്ദ്രിയ യാഥാർഥ്യങ്ങളെയോ ആദികാരണത്തെയോ അംഗീകരിക്കുന്നില്ല. പദാർഥങ്ങൾക്ക് ഒരദികാരണം, സ്രഷ്ടാവ് ഉണ്ട്. ആ സ്രഷ്ടാവിന്റെ ജ്ഞാനവൈപുല്യവും സൃഷ്ടിവൈഭവവും പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഒരോ വസ്തുവിലും തെളിഞ്ഞു കാണാം. ആദിയിൽ അവൻ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരൂ

ന്നുള്ളൂ. തികഞ്ഞ ശൂന്യതയിൽ നിന്നാണ് അവൻ ഈ പ്രപഞ്ചവും അതിലെ ചരാചരങ്ങളെല്ലാമെങ്കിലും പടച്ചത്. പിതാവിന്റെ ദ്രവാവസ്ഥയിലുള്ള ബീജത്തിൽ നിന്നും മാതാവിന്റെ അതിസൂക്ഷ്മമായ അണ്ഡത്തിൽ നിന്നുമായി നിങ്ങളുണ്ടായി. അക്കാത്യത്തിൽ നിങ്ങൾക്കു സംശയമില്ല. വാസ്തവത്തിൽ നഗദ്യഷ്ടിക്ക് ഗോചരമാകാത്തവിധം സൂക്ഷ്മവും നിസ്സാരവുമായ ബീജാണുങ്ങളുടെ സങ്കലനത്തിൽനിന്ന് നിങ്ങളെപ്പോലുള്ള മനുഷ്യൻ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നതിനെക്കാൾ ലഘുവാണ് മരിച്ചു മണ്ണായ മനുഷ്യൻ ആ മണ്ണിൽ നിന്ന് പുനഃസൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നത്. മണ്ണിന്റെ ജൈവികത സുവ്യക്തമാണ്. അതിൽ സസ്യങ്ങൾ മുളച്ചുപൊന്തുന്നതും സൂക്ഷ്മജീവികളുമുളവാകുന്നതും എല്ലാവരും കാണുന്നുണ്ടല്ലോ.

നിസ്സാരമായ ബീജത്തിന് പൂർണ്ണമനുഷ്യനായി പരിണമിക്കാമെങ്കിൽ ആ മനുഷ്യന്റെ നഷ്ടാവശിഷ്ടങ്ങളിൽ നിന്ന് വീണ്ടും അവൻ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുന്നത് അസംഭവ്യമാകുന്നതെങ്ങനെയാണ്? പ്രാപഞ്ചിക വസ്തുക്കളുടെ നാശം അവയുടെ ഇല്ലാതാവലല്ല. ഘടനാ മാറ്റവും പരിണാമവുമാണ്. നശിക്കുന്ന വസ്തുക്കളുടെ ഘടകങ്ങളെല്ലാം ഒരു മിച്ചോ ചിതറിയോ ഈ ഭൂമിയിൽ തന്നെയുണ്ട്. ഒരു വസ്തു ആദ്യം സംഘടിപ്പിച്ച ശക്തിക്ക് അതിന്റെ ഘടകങ്ങൾ വിഘടിപ്പിച്ച് ചിന്നിച്ചിതറിയ ശേഷം പുനഃസംഘടിപ്പിക്കാൻ കഴിയുക തികച്ചും യുക്തിസഹമാണ്. നശിച്ചുപോയ വസ്തുവിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾകൊണ്ട് മനുഷ്യൻ തന്നെ ആ വസ്തു പുനർനിർമ്മിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ.

മണ്ണിന്റെ ജൈവികത കൊണ്ടുമാത്രമല്ല മണ്ണായിപ്പോയ മനുഷ്യരെ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കാൻ അല്ലാഹുവിനു കഴിയുന്നത്. മണ്ണും അതിന്റെ ജൈവികതയും മനുഷ്യ ബീജവുമെല്ലാം സൃഷ്ടിച്ചത് അല്ലാഹുവാണ്. അജൈവികമായ പദാർഥങ്ങളുടെയും സ്രഷ്ടാവ് അവൻ തന്നെ. മണ്ണിനെ ജൈവികമാക്കിയ അല്ലാഹുവിന് വേണമെങ്കിൽ ഒട്ടും ജൈവികമല്ലാത്ത കല്ലുകളെയും ലോഹങ്ങളെയുമെല്ലാം ജൈവികമാക്കാവുന്നതേയുള്ളൂ. അതിനാൽ മരിച്ചു പോകുന്ന മനുഷ്യർ എല്ലാം മണ്ണുമല്ലാതെ അജൈവികമായ കല്ലോ ഇരുമ്പോ അല്ലെങ്കിൽ അതിനെക്കാൾ ജീവധാരണം അസാധ്യമായി നിങ്ങൾക്ക് തോന്നുന്ന മറ്റേതെങ്കിലും വസ്തുക്കളോ ആയാലും പുനഃസൃഷ്ടിക്കപ്പെടുക തന്നെ ചെയ്യും. അല്ലാഹുവിന് അതൊട്ടും പ്രയാസമുള്ള കാര്യമല്ല. മരിച്ചവരെ മണ്ണാക്കി മാറ്റുന്നതുപോലെ തന്നെ എളുപ്പമാണവന് ആ മണ്ണിനെ വീണ്ടും മനുഷ്യരാക്കി മാറ്റുന്നതും. അസ്ഥിയും മാംസവുമുള്ള ജീവിയായിരുന്ന മനുഷ്യൻ മണ്ണായി മാറുന്നതുതന്നെ ആ മണ്ണ് വീണ്ടും മനുഷ്യനായി മാറാനുള്ള സാധ്യതയെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. കല്ലിനെയും ഇരുമ്പിനെയും അജൈവികമാക്കാൻ കഴിഞ്ഞ ശക്തിക്ക് അവയെ ജൈവികമാക്കാനും അതിൽ ലയിച്ച വസ്തുക്കൾ വേർതിരിച്ചെടുത്തു പുനഃസംഘടിപ്പിക്കാനും കൂടുതൽ കഴിയേണ്ടതാണ്. **مَا كُنَّا فِي صَدْرِكُمْ** ന്റെ ഭാഷാർഥം നിങ്ങളുടെ മാറിടങ്ങളിൽ വലുതാകുന്നത് എന്നാണ്. മനസ്സിന് ഉൾക്കൊള്ളാനാവാത്തതായി, വിദൂരമായി, പ്രയാസകരമായി തോന്നുന്നത് എന്ന ആശയത്തിലുള്ള പ്രയോഗമാണ് ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അത്.

ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിനെ സ്ഥാപിക്കുന്ന ന്യായങ്ങൾ നിഷേധിക്കാൻ അവിശ്വാസികൾക്ക് കഴിയില്ല. പണ്ടുള്ളവർക്കു മാത്രമല്ല; ഇന്നുള്ളവർക്കും. പിന്നെ, 'അവർക്കുന്നയിക്കാനു

ഉള്ളത്; ശരി ആരാണീ പുനഃസൃഷ്ടി നടത്തുന്നത്? എന്ന ചോദ്യമാണ്. **مَنْ يُجِيدُنَا** (ആരാണു ഞങ്ങളെ മടക്കുക) എന്നാണ് മൂല വാക്യം. നിഷേധവും പരിഹാസവും തുളുവുന്നതാണീ ചോദ്യം. വിഗ്രഹാരാധകർക്ക് ദൈവങ്ങൾ ഏറെയുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അവരിലാരും മരിച്ചവരെ വീണ്ടും ജീവിതത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുകൊണ്ടു വന്നവരാണ് അഥവാ അതിനുകഴിവുള്ളവരാണെന്ന് അവർ കരുതിയിരുന്നില്ല. ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കാലത്ത് ആവശ്യങ്ങൾ നിവർത്തിച്ചുതരികയും ഭാഗ്യനിർഭാഗ്യങ്ങൾ വിധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരായേ ദൈവങ്ങളെ കണ്ടിരുന്നുള്ളൂ. തങ്ങളുടെ ദൈവങ്ങളോടും നൽകാത്ത പുനർജീവിതം പിന്നെ ആരു നൽകാൻ എന്നാണവർ ചോദിക്കുന്നത്. അതിനു നൽകുന്ന മറുപടിയാണ്, **الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ** (ആദ്യം നിങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചവൻ തന്നെ) എന്ന്. അല്ലാഹു എന്നോ സർവശക്തനായ വിധാതാവ് എന്നോ പറയാതെ ആദ്യം സൃഷ്ടിച്ചവൻ തന്നെ പുനഃസൃഷ്ടിക്കും എന്ന് പറഞ്ഞതിൽ സ്രഷ്ടാവിനെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതോടൊപ്പം മരിച്ച മണ്ണടിഞ്ഞവർ ആ മണ്ണിൽനിന്ന് പുനഃസൃഷ്ടിക്കപ്പെടുക അസംഭവ്യമാണെന്ന ധാരണയുടെ നിഷേധവുമുണ്ട്. മനുഷ്യനടക്കം എല്ലാ ജീവികളും സസ്യങ്ങളും ഒരു വിധത്തിലല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു വിധത്തിൽ മണ്ണിൽ നിന്നാണ് സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നത് എന്ന് എല്ലാവർക്കും അറിയാവുന്ന സത്യമാണ്. കൂടാതെ മനുഷ്യൻ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത് മണ്ണിൽ നിന്നാണെന്ന് പൂർവ്വദേവങ്ങൾ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതും വേദക്കാർ വിശ്വസിച്ചുപോരുന്നതുമാണ്. അപ്പോൾ മനുഷ്യൻ മണ്ണിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുക എന്ന് അസംഭവ്യമായ കാര്യമല്ല. ദീനേന സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. മണ്ണിൽ നിന്നുത്ഭവിച്ച മനുഷ്യൻ മണ്ണിലേക്ക് മടങ്ങുന്നത് നിത്യസത്യമാണെങ്കിൽ മണ്ണിൽ നിന്നവൻ വീണ്ടും മനുഷ്യനിലേക്ക് മടങ്ങുന്നത് അസംഭവ്യമാകുന്നില്ല. സൃഷ്ടികളുടെ പിന്നിൽ ഒരു സ്രഷ്ടാവുണ്ടാവുക അനിവാര്യമാണല്ലോ. പ്രപഞ്ചവും അതിലെ ചരാചരങ്ങളും കാരണമില്ലാതെ യാദൃശ്ചികമായി സ്വയം ഉളവാകാതെ അന്ധവിശ്വാസം പണ്ടുകാലത്ത് പ്രചരിച്ചിരുന്നില്ല. സൃഷ്ടി പ്രപഞ്ചം എന്ന ഗോചര യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ അനിവാര്യതയാണ് സ്രഷ്ടാവ് എന്ന അഗോചര യാഥാർത്ഥ്യമെന്ന് പൊതുവിൽ വിശ്വസിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പറയുകയാണ്: നിങ്ങളുടെ ആദ്യ സൃഷ്ടി സുസാധ്യമായതുപോലെ പുനഃസൃഷ്ടിയും സുസാധ്യമാകുന്നു. നിങ്ങളുടെ ആദ്യ സൃഷ്ടി നടത്തിയവൻ തന്നെ പുനഃസൃഷ്ടിയും നടത്തുന്നു. “അവനാകുന്നു ആദിയിൽ സൃഷ്ടി

കുന്നത്. പിന്നീട് അവൻ തന്നെ അതു പുനഃസൃഷ്ടിക്കുന്നു” (30:27). മരിച്ചവർ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുക അസാധ്യമാണെന്ന വാദത്തിന് സുറഃ യാസീനിൽ നൽകുന്ന മറുപടി ഇങ്ങനെയാണ്:

﴿٧٧﴾ **أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ**
 ﴿٧٨﴾ **وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ**
 ﴿٧٩﴾ **قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ**

(മനുഷ്യൻ കണ്ടില്ലേയോ നാം അവനെ ശുക്ല കണത്തിൽനിന്ന് സൃഷ്ടിച്ചത്? എന്നിട്ട് അവനിതാ തെളിഞ്ഞ കുതർക്കിയായിരിക്കുന്നു. നമുക്ക് ഉദാഹരണങ്ങൾ ചമക്കുന്നു; സ്വന്തം ജനനത്തെ വിസ്മരിച്ചുകൊണ്ട് ജീർണിച്ചു കഴിഞ്ഞ അസ്ഥികളെ ജീവിപ്പിക്കുന്നവനാര്? എന്നവൻ ചോദിക്കുന്നു. നീ പറയുക: ആദ്യം അതിനെ ജീവിപ്പിച്ചവനാരോ അവൻ തന്നെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കും. സകലതരം സൃഷ്ടിക്രിയയും ഏറ്റം അറിയുന്നവനത്രെ അവൻ-36:77-79).

അവിശ്വാസവും പരിഹാസവും പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് താഴോട്ടും മേലോട്ടും അല്ലെങ്കിൽ ഇടത്തോട്ടും വലത്തോട്ടും തലയിളക്കുന്നതിന് **انغاض** എന്നുപറയും. അതിന്റെ വർത്തമാനബഹുവചന ക്രിയാരൂപമാണ് **يغضون**. വചനതാൽപര്യമിതാണ്: സൃഷ്ടി അസാധ്യമാണെങ്കിൽ അധികം അസാധ്യമാകേണ്ടത് ആദ്യ സൃഷ്ടിയാണ്; ആദ്യം സൃഷ്ടിച്ച സ്രഷ്ടാവിന് വീണ്ടും സൃഷ്ടിക്കുക താരതമ്യേന എളുപ്പമാണ്. ഈ സുവ്യക്തവും അനിഷേധ്യവുമായ ന്യായം കേട്ടാലും അവർ നിശ്ശബ്ദരാവല്ല. പിന്നെയും പരിഹാസപൂർവ്വം ചോദിക്കും: ഓഹോ! എങ്കിൽ എപ്പോഴാണോ ഉയിർത്തേഴുന്നേൽപ്പ് സംഭവിക്കുക?! പ്രവാചകനോട് അതിനു നൽകാൻ കൽപിക്കുന്ന മറുപടി അടുത്തു തന്നെ അതു സംഭവിച്ചേക്കാം എന്നാണ്. **عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَرِينًا** എന്ന വാക്യത്തിൽ ഒരു സന്ദേഹനിയ്യുണ്ട്. സന്ദേഹം ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിന്റെ സംഭവ്യതയിലല്ല; അതിന്റെ സന്ദർഭം അടുത്തോ അകലെയോ എന്നതിലാണ്. അന്ത്യനാളിന്റെ സമയവിവരം അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കൽ മാത്രമാണ്. പ്രവാചകന്മാർക്കു വരെ അതു വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തിട്ടില്ല. സംഭവിക്കുന്ന സമയം കൃത്യമായി അറിയില്ല എന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം അതിനെ അവഗണിച്ചുകൂടാ. ആർക്കെങ്കിലും സ്വന്തം മരണം കൃത്യമായി അറിയാമോ? പക്ഷേ, മരണസമയമറിയാത്തതിന്റെ പേരിൽ ആരെങ്കിലും മരണത്തെ നിഷേധിക്കുമോ? ■